

A Hevenes-i-, Kaprinai-, Pray-kéziratgyűjtemény feldolgozásának kérdései

A tanulmány szerzőjének egy korábbi, Hevenes-i-, Kaprinai-, Pray-kéziratgyűjteményről szóló dolgozatában¹ (felhasználva Knapp Éva e tárgyban született írásait²) rövid összefoglalás olvasható a gyűjtemény általános jellemzőiről, forrásértékéről, az ELTE Egyetemi Könyvtár tulajdonába kerülés mikéntjéről és a lehetséges vizsgálati területekről. A jelen írás elsősorban a kéziratos gyűjtemények összetételére, valamint a könyvtári feldolgozásuk során alkalmazott módszerre fókuszál.

Az egyes kötetek tartalmát és összetételét Hóman Bálint ismerteti³ részletesen, bár ennek megjelenése óta néhány kötet máshová került az Egyetemi Könyvtár gyűjteményében (erről részletesen Tóth András számol be a „Holt” *kéziratgyűjtemények élete*⁴ című munkájában). Tóth András írását⁵ követően a Pray-gyűjtemény 11 kötettel gyarapodott, amelyek a Coll. Pray 61–71. jelzet alá kerültek. Az Egyetemi Könyvtár 1996 decemberében visszaadta a Cod. lat. 113. jelzetű kódexet⁶ a Pannonhalmi Főapátság Könyvtárának, mint eredeti őrzőhelynek (amely a Főapátság gyűjteményében a Pannonhalmi Evangelistarium címmel található), tőlük pedig ide került Pray fent említett 11 kötetnyi forrásgyűjtése.⁷

Mivel az oklevélmásolatok egy meghatározó részét adják a gyűjteménynek⁸, érdemesnek tűnik megvizsgálni, hogy valójában mennyi az oklevelek és okle-

¹ Mátyás Melinda: Jezsuita tudósok digitalizált kéziratyűjteményei az ELTE Egyetemi Könyvtárban és lehetséges kutatási témáik = Valóságos könyvtár – könyvtári valóság. Szerk. Kiszl Péter, Boda Gáborné Köntös Nelli. Budapest, ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet. 2017. megjelenés alatt

² Knapp Éva: A Kézirat- és Ritkaságtár tudományos ismertetője. = Az Egyetemi Könyvtár története és gyűjteményei. Szerk. Szögi László. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó. 2008. 191–216. p. Knapp Éva: A Budapesti Egyetemi Könyvtár Kézirattárának Levélgűjteménye. = Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtárában és Egyetemi Levéltárában őrzött 1526 előtti oklevelek és iratok jegyzéke. Szerk. Sölch Miklós. Budapest, ELTE Egyetemi Könyvtár. 2005. 33–36. p.

³ Hóman Bálint: Kissevesi Hevenes-i Gábor. = Történetírás és forráskritika. 2. köt. Hóman Bálint. Budapest, Attraktor. 2003. 321–332. p.

⁴ Tóth András: „Holt” kéziratyűjtemények élete. = Magyar Könyvszemle, 1958. 42–50. p.

⁵ Tóth András i.m.

⁶ Tóth Péter: Catalogus codicum latinorum medii aevi Bibliotheca Universitatis Budapestensis. Budapest, 2008. https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/32258/Toth%20Peter_Catalogus%20codicum%20latinorum%20medii%20aevi%20Bibliotheca%20Universitatis%20Budapestinensis.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=294 (2016. október 25.)

⁷ Bánhegyi B. Miksa: A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár. = Könyv és könyvtár, 19. évf. 1997. 19–33. p.

⁸ Lsd. Borsa Iván: A magyar medievisztika forráskérdései. = Levéltári közlemények, 44-45. évf. 1973. 1–2. sz. 103–121.

vélmásolatok aránya a jezsuita tudósok kéziratgyűjteményeiben. Ehhez Dedek Crescens Lajos katalógusát⁹ vettük alapul, és megjelöltük a kollekciók egyes köteteinél, hogy oklevélmásolatot tartalmaz-e a benne található kéziratok többsége vagy nem. Az kapott érték a vizsgálat módja miatt inkább megközelítő becslésnek nevezhető. Azt is figyelembe kell venni, hogy vannak hiányzó kötetek, amelyeket Dedek is említ a katalógusában: a Hevenesi-gyűjteményből két, a Prayból pedig négy kötet hiányzik. Összesítve azt az eredményt kaptuk, hogy a három gyűjteménynek körülbelül a fele oklevélmásolat; a kötetek számát tekintve pedig 145 kötet oklevélmásolat, 152 más típusú kézirat. Az egyes kollekciókat megfigyelve a Kaprinai B (negyedréte méretű iratok) tartalmazza a legtöbb oklevélmásolatot: 50 kötetet számlál, és 52, többségében más kézirat anyagot tartalmazó egységet. A kettedréte méretű dokumentumokból álló Kaprinai A gyűjteményről elmondható, hogy főként az oklevélmásolatoktól különböző forrásokat tartalmaz: 39 kötetének nem oklevélmásolat a nagyobb része, és 15 kötet tartalmaz főként oklevélmásolatot. A Pray- és Hevenesi-gyűjteményekre vonatkozó számokat lásd a táblázatban (1. táblázat).

A kéziratok jellege	Hevenesi (2 kötet hiányzik)	Kaprinai A és B együtt	Pray (4 kötet hiányzik)
oklevélmásolat a többség	53	65	27
nem oklevélmásolat a többség	36	52	29

1. táblázat. Oklevélmásolat-arányok

Az oklevélmásolatok mellett a másik nagy forrásértékű része a kollekcióknak az egyedi történeti kéziratok, ezek közül is kiemelhető néhány. Így Szamosközy István két műve: az Erdély története című (Pentades) autográf kézirat, amely a Hevenesi-gyűjtemény 11. kötetében található (a Rerum Ungaricarum című írással együtt), és a Hebdomadis című írás VI–VIII. könyvének kézírata (Hevenesi-gyűjtemény 15. kötet). A kéziratok első kiadója az ELTE Egyetemi Könyvtár korábbi főigazgatója, Szilágyi Sándor volt, aki *Szamosközy István történeti maradványai* címmel jelentette meg a műveket.¹⁰ Magyar nyelven először Borzsák

⁹ Catalogus manuseriptorum Bibliothecae Regiae Scientiarum Universitatis Budapestinensis. Tom. II. Pars 2. Catalogus litterarum originalium ac collectionis Hevenessianae et Prayanae. Budapest, 1894. <http://hdl.handle.net/10831/32254> (2016. október 11.) és Catalogus manuseriptorum Bibliothecae Regiae Scientiarum Universitatis Budapestinensis. Tom. II. Pars 3. Catalogus collectionis Kaprinayanae. Budapest, 1907. <http://hdl.handle.net/10831/32256> (2016. október 25.)

¹⁰ Szamosközy István történeti maradványai 1566-1603. (Monumenta Hungariae Historica. II. Scriptores. XXI. és XXVIII.). Kiadta: Szilágyi Sándor. Budapest, 1876; XXIX. Budapest, 1877 és Pataki József: Szamosközy István magyar nyelvű feljegyzései. = Erdélyi Múzeum, 53. évf. 1991. 1-4. sz. 154–157. p.

István fordításában jelent meg válogatás a Pentades-ből¹¹ és a Hebdomadis-ból 1963-ban,¹². Szamosközy István volt az első magyar kutató, aki csak a forrás-gyűjtéssel és történetírással akart foglalkozni, és ehhez módszeres levéltári kutatásokat folytatott¹³. A második kiemelt szerző Bzenszky Rudolf, az erdélyi anyag kutatója¹⁴, aki a *Sylogimaea Transylvanae Ecclesiae per historiophilum* című mű írója. Fontos még megemlíteni Paulus Rittert, akinek a *Natales D.(ivo) Ladislavo R.(egi) Slavoniae Apostolo Restituti* című írását őrzi kéziratosan Hevenes-i 75. kötete (Dedek-katalógus szerinti 5. tétel). E műnek az az érdekessége, hogy nyomtatásban a szakirodalom szerint egy példány maradt fenn, amely a zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtárban található, és valószínűleg 1704-ben került kiadásra¹⁵. A Pray-gyűjtemény 9. kötetében (Dedek szerinti 22. tétel) olyan érdekességekre is bukkanhatunk, mint Janus Pannonius levelezése, amelynek összeállítója valószínűleg Brodarics István volt¹⁶.

A máig teljességgel fel nem tárt gyűjtemények szempontjából a kutatást nagy mértékben segítheti, hogy a jelenleg Hevenes-i-, Kaprinai-, Pray gyűjteményt képező kéziratok anyag teljességgel elérhető digitális formában. A kollektívok két forrástípusának kiemelése után nézzük meg röviden a digitalizálási munkát, és az azt követő javítási munkálatokat! A digitalizálás 2010–2011-ben történt az Arcanum Kft. közreműködésével. A kéziratoknál különösen fontos, hogy a lap minden része látható legyen a digitális másolaton (az eredetileg digitalizált képeken például szöveghiány volt a lap szélén, számárfüles oldalak maradtak), ezért az Egyetemi Könyvtár munkatársainak koordinálásával célszerűnek tűnt a körülbelül tíz százaléknyi, nem teljesen olvasható oldal újbóli szkennelése. Az egyes másolatok metaadatolására 2013–2014 között került sor egy NKA-pályázatnak köszönhetően. Ennek során feldolgozásra került az egész szkennelt anyag a Dedek-katalógus tételekre való bontása szerint. A tételek kiegészültek egy-egy példányadattal is, ez biztosítja, hogy vissza lehet keresni azokat a Dedek-katalógusban elfoglalt hely szerint. Ehhez ismerni kell az egyes gyűjtemények rövidítését a katalógusban: a Hevenes-i collhevy, a Kaprinai A-jé: collkapra, a Kaprinai B-jé collkaprb, a Pray-féle pedig collpray. A jelzet további részei, amelyek szükségesek a pontos hely szerinti visszakereséshez: a kötet és a tételszám leírása három számjegyre kiegészítve: például, ha a Dedek-katalógus szerinti Kaprinai B 4. kötetének 12. tételét

¹¹ Szamosközy István: Erdély története. I. kiad. Budapest, Magyar Helikon. 1963; II. kiad. Magyar Helikon. 1977.

¹² Pataki József i.m.

¹³ Hóman Bálint: Kissevesi Hevenes-i Gábor. = Történetírás és forráskritika. 2. kötet. Hóman Bálint. Budapest, Attraktor. 2003, 321–332 p.

¹⁴ Hóman Bálint i.m.

¹⁵ Szörényi László: Paulus Ritter Szent László életrajza. = Irodalomtörténeti Közlemények, 103. évf. 1999. 3–4. sz. 416–448. p.

¹⁶ Ritoókné Szalai Ágnes: Janus Pannonius leveleinek kéziratok a Pray-gyűjteményben. = Az Egyetemi Könyvtár évkönyvei, 14–15. évf. 2011. 283–291. p.

keresünk, akkor a következőt kell beírni a *Gyűjtemény/jelzet* keresőmezőbe az *opac.elte.hu* oldalon: collkaprb004_012*. A csillag karakterre azért van szükség, hogy az utána levő verzió-számozásra is keressen, ezzel bármely számú karaktert helyettesítünk. Ha lemarad a csillag, akkor is kapunk találatot: a *Böngészés*be léptet a rendszer, ahol ki lehet választani a 12. tételt.

A feldolgozás során az idő rövidsége miatt a Dedek-katalógusból való adat-rögzítés egy tömeges adatbevitellel történt, ezért szükséges az ekkor felvett és azonosított adatok átnézése és javítása, kiegészítése. A munka kezdetén a következő problémákkal, kérdésekkel szembesültünk:

- a) Nehezen olvasható kézírások
- b) Megbízható-e a másolat?
- c) Hamisított oklevelek másolatai
- d) A teljes egység végigolvasása nélkül meg lehet-e állapítani biztonsággal a metaadatokat?
- e) Mi a könyvtáros és mi már a kutató feladata?

Az a) esetben jobban szükséges támaszkodni Dedek leírására, és a kéziratolvasási tapasztalatok alapján lehetséges hozzátenni, ami még bizonyossággal kiolvasható. Például Kaprinai István nagyon sok oklevelet másolt maga, szerencsére az ő kézírása igen szép és olvasható. A b) felvetés jogosságát alátámasztja például Szentgyörgyi Rudolf tanulmánya¹⁷, amelyben elvégzett egy gondolat kísérletet arról, hogy mi lett volna, ha A tihanyi apátság alapítólevele csak a korai kéziratok oklevélgyűjteményekben maradt volna fent. Kutatásából kiderült többek között, hogy a vizsgált szövegrészletek az egyik Kaprinai-másolatban (64. kötet: 36–43.) található meg nem megbízható formában. Ez a szempont, valamint a c) és a d) felvetések óvatosságra intenek a feldolgozásban annak tekintetében, hogy mit tüntessünk fel a katalógusban azonosított adatként, és mit ne. A másolatokban található összes személynév és helységnév azonosítása például valószínűleg nem járható út, egyrészt mivel ez túlmutatna a könyvtárosi feladatokon, másrészt a meglévő eszközeinkkel nem, vagy csak indokolatlanul nagy időráfordítás révén tudnánk megbízhatóan megállapítani.

E szempontok figyelembevételével az adatok gazdagításához a Diplomati-kai Levéltár és Fényképgyűjtemény (DL-DF) mintájára a következő típusoknak a javítását, kiegészítését tűztük ki célul a középkori oklevélmásolatok esetében:

- a) A kiadó/kibocsátó: ezt az adatot többnyire Dedek is azonosítja, és mivel általában ismert történelmi személyről vagy intézményről van szó, biztonsággal fel lehet venni a helyes alakját. Az elektronikus katalógusban ezt a 700-as MARC-személynévmezőben rögzítjük.
- b) A másolat eredetijének keletkezési helye és ideje: az év általában szerepel a Dedek-katalógusban is. A rendszerint a másolat végén szereplő teljes

¹⁷ Szentgyörgyi Rudolf: Korai oklevélgyűjteményeink nyelvtörténeti forrásértékéről. = Helytörténeti tanulmányok. 2013. 9. sz. 77–88. p.

keltezt kiolvassuk (szükség esetén feloldjuk a középkori dátumot), és ezt adjuk meg az egyik megjegyzés mezőben (599). Ha van helynév is, akkor a következőképpen: Helynév, év. hónap. nap., például: Buda, 1492. január 10. Bizonytalanság esetén feltüntetjük e mögött zárójelben a másolaton szereplő keltezt a szövegben álló formában. A rendszer sajátosságai miatt az itt leírt pontos dátumra csak akkor tudunk keresni az elektronikus katalógusban, ha pontok nélkül(!) fogalmazzuk meg a keresőkérdést, például: 1476 július 10

c) A másolat eredetijének keletkezési idejéhez kapcsolódóan feltüntetjük a jobb keresés, szűkítési lehetőség biztosítása érdekében a szerepeltetett dátum évszázadát az egyik tárgyító mezőben (653).

d) Megjegyzések: ha egyéb információt ki tudunk olvasni bizonyossággal a kéziratból, akkor azt rögzítjük egy másik megjegyzés mezőben: például ha van adat a másolás idejéről, vagy egyéb egyedi információ kerül elő.

A fent megadott kiegészítő adatok segíthetik a kutatókat abban, hogy könnyebben megtalálják az őket érdeklő kéziratokat. Ezenkívül van még két fontos cél, amelyeknek a megvalósításához remélhetőleg valamelyest hozzájárul a digitalizált kéziratgyűjtemény és sajátos feldolgozása. Ezek a Borsa Iván által vázolt levéltáros feladatok, az egyik, hogy be kell azonosítani a másolatok közül azokat, amelyeknek nem maradt fenn az eredetije, a másik a másolók által használt források azonosítása.¹⁸ A fent vázolt katalogizálási mód támogathatja az első feladatot (a dátum és a kibocsátó alapján már utána lehet keresni az oklevélnek), a másodikat pedig a Dedek-katalógusból származó és a rekordokba felvett információ segítheti: ha meg volt jelölve a másolás helye, akkor az bejegyzésre került Dedek írását átvéve az egyik megjegyzés mezőbe.

A másolás helyének megjelölése rendkívül ritka, az ilyen adatot tartalmazó tételek az alábbi táblázatban láthatók:

Gyűjtemény	Kötet	Tétel	Dedek szövegének részlete	Forrás helye
Hevenes-i	55	1	Ex MS. in archivio archiepisc. Viennensis asservato	Bécsi érsekség
Hevenes-i	55	5	Copiae ex arch. ep. Vien. factae	Bécsi érsekség
Hevenes-i	55	6	Copiae ex arch. ep. Vien. comparatae	Bécsi érsekség
Pray	3	1	Copiae instrumentorum praepositurae Veteris Budae, descriptae ex originalibus, depositis et existentibus in capitulo Posoniensi	Pozsony

¹⁸ Borsa i.m.

Kaprinai B	10		Documenta ex archivo Barthphensi, Poseniensi, Lelesziensi et ab aliis communicata	Pozsony, Lelesz, Bártfa
Kaprinai B	13		Continet literas et documenta ad historiam Mathiae Corvini illustrandam pertinentia. Ex archivo Bartphensi, Cassoviensi, et camera Poseniensi	Kassa, Pozsonyi Kamara, Bártfa
Kaprinai B	16		Continet documenta ad historiam Hungariae illustrandam pertinentia, ex archivo Nagybanyaensi et Felsőbanyaensi scribit et conexscripta	Nagybánya, Felsőbánya
Kaprinai B	18		Continet diplomata, partim ex analectis Thomae Szirmai, partim ex stylo cancellariae Mathiae temporibus coevo, partim ex autographis a Samuele Székely communicatis, et ex archivo civitatis Eperjes	Eperjes
Kaprinai B	19		Complectit documenta ex archivo civitatis Szakolcensis	Szakolca
Kaprinai B	20		Continet diplomata ex archivo familiae Sosianae, Chakianae, Vecseianae, et ab aliis Viennae communicata.	Bécs
Kaprinai B	27		Continet documenta, ex archivo civitatis Cassoviensis deprompta	Kassa
Kaprinai B	29		Complectit diplomata ex archivo familiae Sztáray; ex Cassoviens. civit. tabulario; ex libro documentorum collegii Cassoviens.; ad Preposituram Mislensem pertinentia	Kassa
Kaprinai B	38		Continet copias potissimum ex archivo Bartphensi desumptas.	Bártfa
Kaprinai B	40		Continet copias ex tabulario Bartphensi, et e Bohemia submissa, imo et ex monumentis familiae Fiath deprompta	Csehország, Bártfa
Kaprinai B	42		Complectit documenta ex tabulariis civit. Bártfa et Eperjes exscripta. Item privilegia Ruthenis Episcopis et sacerdotibus concessa	Bártfa, Eperjes

Kaprinai B	57		Maxima e parte continet varia privilegia ad episcopatum Nitriensem pertinentia	Nyitrai püspökség
Kaprinai B	62		Continet potissimum literas historiam conventus Lelesziensis tempore praepositorum: Blasii, benedicti Kornyi, Eliae et Joanni illustrantes	Lelesz

2. táblázat. A források és helynevek Dedek katalógusa alapján

Az ötödik oszlopban a helyre vonatkozó Dedek-részlet látszik, az utolsóban pedig a hely kiemelése. Összesen tizennyolc olyan esetet találtunk, ahonnan kiemelhető volt a forrás helye. Ezek a hozzáfűzések mind szerepelnek az adott kötetek rekordjainál úgy, mint a Dedek-kötetre vonatkozó megjegyzések. Annak eldöntése, hogy mely rekordokra érvényesek a megjegyzések, tehát hogy a kötet egészére vagy annak egy részére vonatkoznak, már a kutatás feladata. Ezekben a szövegekben találunk néha arra is utalást, hogy mely család levéltárából származnak a másolatok, ez is hasznos lehet a kutatók számára.

A forrás helye mellett néhány esetben a másoló, átnéző vagy másoltató neve is megtalálható, melyek szintén hozzájárulnak a kötetek keletkezési körülményeinek jobb megértéséhez. A Dedek-megjegyzésekből való kigyűjtés szerint az alábbi személyeket találjuk e funkcióban (a nevek mellett a gyűjteményrész, amelynél szerepelnek):

- Pethő István SJ – Pray 3,1.
- Péterffy Károly SJ – Kaprinai A 7–10., 15., 17–23.
- Cseles Márton SJ, Péterffy Károly SJ – Kaprinai A 12–14.
- Timon Sámuel, Péterffy Károly SJ – Kaprinai A 16.
- Szemere Pál – Kaprinai A 27., 30.
- Schmidt P. Miklós – Kaprinai A 34–36.
- Timon P. Sámuel SJ – Kaprinai A 37–45., 50.
- Székely Sámuel – Kaprinai B 18.
- Kaprinai István, Terstyánszky János – Kaprinai B 19.
- Wágner Károly SJ – Kaprinai B 23.
- Révay Antal – Kaprinai B 52.

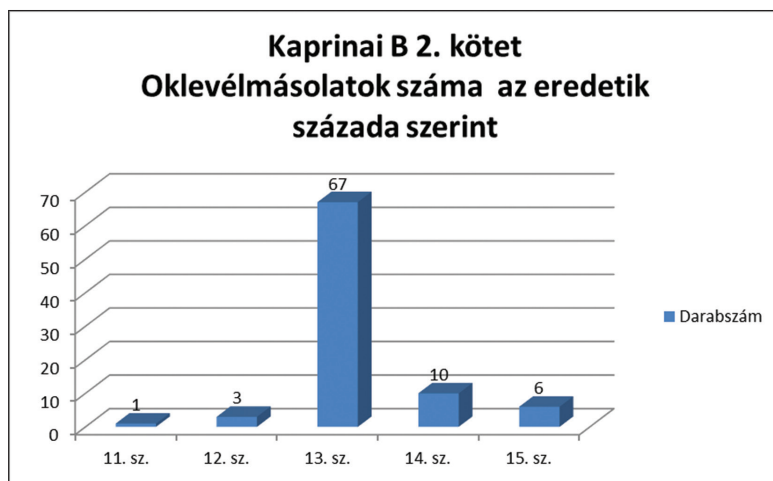
A nevek az előfordulás sorrendjében szerepelnek. A személyek többsége jezsuita. Közülük kiemelhető Székely Sámuel, aki biztosan nem tartozott a jezsuita rendekhez, viszont régiséggyűjtőként baráti viszonyt ápolt Kaprinai Istvánnal, akivel forrásanyagokat is cserélt, ezt bizonyítja a fennmaradt levelezésük.¹⁹ A másolókról Hóman is ír az idézett tanulmányában.²⁰

¹⁹ M. Horváth Mária (sajtó alá rend.): Dobai Székely Sámuel és Kaprinai István levelezése. Piliscsaba, PPKE BTK. 2008. 117 p.

²⁰ Hóman i.m.

Befejezésképpen nézzük meg, hogy milyen eredményeket kapunk, ha csak egy bizonyos időintervallumból származó oklevelek érdekelnek minket! Ezt egy összetett kereséssel tudjuk lekérdezni századok szerint a könyvtár nyilvános katalógusában. A keresőkérdés egyik eleme a keresendő évszázad, például 15. sz. (feltétel: Tárgyi mezők), a másik pedig a kollekció kódja: Kaprinai B 2. kötetében collkaprb002* (feltétel: Gyűjt./Jelzet). A következő diagram ábrázolja az ilyen jellegű keresést századok szerint. A 15. század 6 másolat esetében jelenik meg.

1. ábra. Századok szerint történő kimutatás – Kaprinai B 2. kötet

Ezt a lekeresést meg lehet tenni a jelenleg kiegészített, javított kötetnél (amennyiben az oklevélmásolatokat tartalmaz), amelyek a mostani állás szerint a következők:

- Kaprinai B 2-3., 10-11., 13., 16., 19., 20., 37., 38., 44., 46., 61., 66., 70., 87.
- Pray 50.

A kötetek javítását és kiegészítését folyamatosan végezzük az integrált könyvtári rendszerben, mivel 12 000 tételről van szó, ez hosszú távú feladat: az egy-egy történeti művet tartalmazó kötet esetében gyorsabb, az oklevélmásolatokat, iratmásolatokat bírónál időigényesebb (van amelyik kötetben több mint száz tétel található). Reményeink szerint ezzel közelebb hozzuk, kutathatóbbá tesszük az érdeklődők számára a kéziratos gyűjteményeket, és mind a Borsa Iván, mind a Tóth András által vázolt feladatok megvalósulását is elősegítjük, utóbbi azt foglalja magába, hogy szükséges lenne megállapítani, hogy mit publikáltak már a gyűjteményekből is mi az, amit még érdemes lenne közölni²¹.

²¹ Tóth András: Az Egyetemi Könyvtár kéziratárának fejlődése. = Egyetemi Könyvtár Évkönyve, 6. évf. 1972. p. 13–41.

Rezümé

A tanulmány fő témái a Hevenes-i-, Kaprinai-, Pray-kéziratgyűjtemények összetétele, valamint a könyvtári feldolgozásuk nehézségei és kihívásai. A kéziratok közül részletesebben foglalkozunk az 1526 előtti oklevélmásolatokkal, mivel a katalógusrekordok kiegészítését és javítási munkálatait ezzel a csoporttal kezdtük az Egyetemi Könyvtárban. Jelen írásban megismerkedünk továbbá a kollekciónban való keresés módjaival is és azzal, hogy a feldolgozás milyen speciális lekérdezési lehetőségeket kínál.

The Problems of Cataloguing the Manuscript Collections of the Jesuit Scholars in the ELTE University Library

The main topics of the paper are the structure of the Hevenes-i, Kaprinai and Pray manuscript collections and the challenges of making their proper catalog records with a special regard to the diplomatic part of the collection (the collection of copies of medieval charters). We will describe also how to search easily in the collections and what kind of queries are offered to the users by this specific cataloging method.

MÁTYÁS MELINDA
informatikus könyvtáros
ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár
ORCID: 0000-0003-0321-1658